

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ			
ПРИЈАВЉЕНО: 28.10.10			
Орг. јед.	Број	Прилог	Бројности
08	9112		

НАСТАВНО- НАУЧНОМ ВЕЋУ

Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Крагујевцу именовани смо за чланове Комисије за оцену подобности теме под називом:

**"НАСИЉЕ НА СПОРТСКИМ ПРИРЕДБАМА – КРИВИЧНОПРАВНИ,
КРИМИНОЛОШКИ И КРИМИНАЛИСТИЧКИ АСПЕКТ "**

и испуњености услова за израду докторске дисертације кандидата мр **Божидара Оташевића.**

На основу увида у приложену документацију, Комисија подноси Наставно-научном већу следећи:

ИЗВЕШТАЈ

1. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1.1. Основни биографски подаци

Божидар Оташевић рођен је 16.05.1976. године у Беранама, Црна Гора. Основну школу завршио је у Мурини, а Гимназију у Беранама. Полицијску академију у Београду уписао је 1994. године као студент друге генерације, а завршио 1998. године, са просечном оценом 8,5. У Министарству унутрашњих послова запослен је од 01.12.1998. године. Магистарску тезу под називом „Сузбијање злоупотребе опојних дрога – кривичноправни и криминалистички аспект“ одбранио је 02.11.2007. године на Правном факултету, Универзитета УНИОН у Београду, пред комисијом: проф. др Момчило Грубач,

председник комисије; проф. др Бранислав Симоновић, члан комисије и проф. др Наташа Мрвић-Петровић, ментор.

Одлуком наставно научног већа Криминалистичко - полицијске академије од 15.04.2010. године изабран је за члана научно-истраживачког тима на пројекту „Насиље у школама и његово спречавање и сузбијање“.

1. 2. Објављени радови

1. Екстази – неки аспекти сузбијања и злоупотребе, НБП – наука – безбедност-полиција, Полицијска академија, Београд, 2/2005. стр. 153 – 165.

2. Екстази таблете на нарко сцени, Перјаник, Даниловград, 2006. бр. 9/10, стр. 106 - 112.

3. Продаја дроге на локалном нивоу, Перјаник, Даниловград, 2007. бр. 13, стр. 67- 75.

4. Продаја дроге на локалном нивоу – са освртом на сузбијање наркоманије на подручју ПУ за град Београд, Безбедност, Београд, 2008. стр.146 - 160.

5. Значај информација у борби против наркокриминала, Правни живот, Београд, бр. 10/2008. стр. 81- 95.

6. Стање и проблеми недозвољене трговине опојним дрогама у Србији, Зборник резимеа, Дани дефектолога Србије, Врњачка Бања, 2008. стр. 124.

7. Проблем корупције у полицији, тематски међународни научни скуп – корупција и људске слободе, Тара, 2009. стр. 619 – 630.

8. Тајне лабораторије за производњу синтетичких дрога, Црногорска ревија за кривично право и криминологију, Будва, 2009. стр. 171-187.

9. Фудбалски хулиганизам у пракси и законодавству Србије, Избор из судске праксе, Београд, бр. 2009/10. стр. 11-17.

10. Фудбалски хулиганизам као субкултурална појава са освртом на законску регулативу у Србији, Перјаник, Даниловград, 2009. бр. 21. стр. 36 - 45.

11. Злоупотреба прекурсора у илегалној производњи синтетичких дрога, Правни живот, Београд, бр. 10/2009. стр. 81- 95.

12. Примена препорука за сузбијање корупције у полицији, Сузбијање криминала и европске интеграције, Зборник радова са научно – стручног скупа, Криминалистичко – полицијска академија и Ханс Зајдел Фондација, Београд, 2010. стр. 92-103.

13. Прикази: Ксавије Рофр: „ Албанска мафија претња Европи, Безбедност, Београд, 2006, стр. 184- 185.

2. НАЗИВ, ПРЕДМЕТ И ХИПОТЕЗЕ ДОКТОРСKE ТЕЗЕ

2.1. Назив

„Насиље на спортским приредбама – кривичноправни, криминолошки и криминалистички аспект“

2.2. Предмет рада

Основни предмет дисертације јесте криминолошко, кривичноправно и криминалистичко изучавање савремених обележја насиља на спортским приредбама и

криминалитета повезаног са овим облицима насиља, социо-демографска, криминолошка и психолошка обележја навијачког насиља у Србији, као и основне карактеристике и функционалност кривичноправног система реаговања.

У конкретном смислу, предмет истраживања јесте феноменолошка димензија криминалитета везаног за насиље на спортским приредбама у Србији (обим, дистрибуција, учесталост, динамика, структура и структуралне промене) у периоду од 1990-2010. године, као и структура учинилаца релевантних кривичних дела с обзиром на различита социо-демографска, психолошка, криминолошка и друга обележја.

Део предмета истраживања односи се и на обележја савремене реакције на криминалитет навијачког насиља, са посебним освртом на стање у Србији. У том смислу, посебна пажња биће посвећена обележјима формалне реакције и савременим иницијативама у домену превенције ове форме насиља у свету, као и у домаћим условима. Овај део обухвата анализу трендова у домену формалне контроле, односно изрицању мера и санкција према малолетницима, као и њихову структуру с обзиром на врсту кривичног дела, поврат и друга обележја учинилаца, затим однос превентивних и репресивних напора које друштво предузима у циљу спречавања криминалитета. Предмет посебне анализе биће и сагледавање домаће праксе у светлу савремених настојања у европским и другим земљама у свету у том домену.

2.3. Хипотезе

1. Савремено доба карактеришу драстични облици испољавања насиља на спортским приредбама, а његове последице по безбедност, како појединаца, тако и друштва у целини веома су озбиљне. Видови друштвене реакције на овај феномен су различити по форми и садржини, као и по ефектима.

2. Насиље на спортским приредбама има специфичну етиолошку и феноменолошку димензију, чије познавање јесте кључно за изградњу адекватног и ефикасног система друштвене реакције.

3. Фактори ризика за друштвено неприхватљиво понашање екстремних навијачких група представљају, посебно: припадност мушком полу, злоупотреба алкохола и психоактивних супстанци, напуштање школе и неуспех да се школа доврши, укљученост у делинквентне групе, дружење унутар навијачке групе, укључивање у групу у периоду од дванаесте до шеснаесте године живота, постојање лабаве хијерархије унутар групе. Као фактори насилничког криминалитета екстремних навијачких група могу се идентификовати: одсуство позитивних модела идентификације и одбаченост од стране просоцијалних вршњачких група.

4. Учиниоци кривичних дела навијачког насиља не представљају хомогену групу: у популацији учинилаца релевантних кривичних дела може се разликовати неколико група обзиром на етиолошке и феноменолошке карактеристике.

3. Опште карактеристике система контроле насиља на спортским приредбама у Републици Србији засноване су концепцијски, нормативно и организационо на савременим компаративним моделима. Изостанак пројектованих ефеката јесте последица пре свега недостатка државне стратегије, недоследне примени законских прописа,

неефикасног поступању надлежних институција, а тек потом последица и одређене неадекватности конкретних законских решења.

3. Подобност кандидата

На основу увида у остварене резултате досадашњег рада кандидата, објављене радове, реализоване пројекте, на основу досадашњег професионалног ангажовања, Комисија сматра да је мр Божидар Оташевић подобан и компетентан да реализује докторску дисертацију под називом " Насиље на спортским приредбама – кривичноправни, криминолошки и криминалистички аспект "

4. Преглед стања на подручју истраживања

Општи тренд раста насиља на спортским приредбама, на једној је страни утицао на прилично живо преиспитивање постојећих модела друштвене реакције и ефикасности правосудног система, док је, на другој, подстакло изузетну истраживачку пажњу унутар криминологије. У свету су данас истраживања насиља екстремних навијачких група веома актуелна и то, како у домену феноменолошких и етиолошких истраживања, тако и у домену ефикасности контроле насилничког криминалитета екстремних навијача. Може се рећи да је, уопште узев, током друге половине 20. века дошло до глобалних промена како природе и димензија насиља у вези са спортским приредбама, тако и научног разумевања узрочности и превенције насиља на спортским приредбама.

Док се на једној страни и даље емпиријски проверавају и додатно афирмишу поставке неких етиолошких теорија у области насиља на спортским приредбама, истовремено, на другој страни, резултати новијих студија промовишу нужност приближавања различитих теоријских приступа проблему, упућујући на разнородне факторе који подстичу или снижавају ризик криминалног понашања. Уопште, дискурс о факторима ризика и факторима заштите данас полако постаје преовлађујући, отварајући тако простор како за приближавање (некада непомирљиво супротстављених) етиолошких становишта, тако и за лакше и смисленије креирање конкретних превентивних стратегија и програма. Током последњих година, истраживачи широм света идентификовали су бројне факторе насиља на спортским приредбама, који покривају како домене психолошког, биолошког, бихевиоралног, тако и област општег социјалног и ширег друштвеног контекста (друштвене групе, средински фактори).

Резултати највећег броја истраживања показују да међу индивидуалним факторима насиља у вези са спортским приредбама преовлађују; рана агресивност, злоупотреба алкохола и психоактивних супстанци, хиперактивност, укљученост у друге групе антисоцијалног понашања и присуство ставова који фаворизују антисоцијално понашање. Као кључни породични фактори ризика идентификовани су: занемаривање деце, конфликти унутар породице, а врло често и антисоцијално понашање родитеља. Међу факторима везаним за школу, издвојени су: низак ниво образовања, слаба посвећеност школи, често изостајање са наставе и одсуство жеље да се школовање доврши. Обзиром да се ради о претежно младим особама као извршиоцима релевантних кривичних дела, по многим истраживачима фактори везани за вршњачке односе сматрају се изузетно утицајним; као и припадништво прокриминалним социјалним групама и дружење са

вршњацима који су у сукобу са законом. Када је реч о факторима средине, посебно се указује на то да су деца која расту у сиромаштву и сиромашним срединама, као и у оним у којим постоји висока стопа криминалитета, у већем ризику да испоље преступничко понашање, посебно насилничко.

5. Значај и циљ истраживања са становишта актуелности

Истраживање проблема криминалитета екстремних навијачких група вишеструко је значајно како за саму криминологију и сродне научне дисциплине, тако и за креирање адекватних стратегија, политика и програма за спречавање насиља у вези са спортским приредбама, па и криминалитета уопште. Нема сумње да се на спортским теренима широм Србије суочавамо са појавом спортског хулиганизма, те да се та појава квалитативно и квантитативно развија. Но, упркос томе што је актуелност ове проблематике горућа, корпус научних сазнања о овом проблему још увек далеко од оног коме се тежи, а даљи научни ангажман у овој области намеће се као нужан. То посебно вреди у домаћим условима, будући да последњих година систематичнији истраживачки подухвати у овој области нису постојали, као и с обзиром на чињеницу да су нека домаћа истраживања својевремено указала на пораст насиља у вези са спортским приредбама, на повишену бруталност екстремних навијача, док други опет, упућују да насиље на нашим стадионима треба преиспитати пре свега у етиолошком смислу, а последично и у смислу адекватног превентивно-репресивног одговора.

У том смислу, имајући у виду специфичну актуелност ове проблематике, циљеви рада су следећи:

- дескрипција основних проблема у вези са насиљем на спортским приредбама;
- утврђивање феноменолошких обележја криминалитета екстремних навијачких група у Србији у периоду од 2003 - 2010. године и упоређивање те феноменолошке слике са оном која се бележи у другим земљама, посебно суседним и европским земљама и истраживањима из ранијих деценија која су спроведена у нашој земљи;
- утврђивање специфичних етиолошких карактеристика навијачког насиља у Р Србији;
- прикупљање релевантних квантитативних показатеља о социодемографским обележјима чланова екстремних навијачких група;
- анализа система кривично правног реаговања на проблем насиља на спортским приредбама у Р Србији;
- испитивање "покривености" свих облика практичног испољавања овог феномена постојећом кривичноправном регулативом;
- утврђивање потребних оперативних и истражних мера и радњи неопходних у спречавању, откривању и доказивању кривичних дела извршених у вези са спортским приредбама, обзиром на етиолошке и феноменолошке карактеристике насиља на спортским приредбама;
- истраживање програма превенције насиља на спортским приредбама;
- утврђивање могућности практичне примене добијених резултата истраживања;
- утврђивање препорука релевантних за успостављање механизмима супростављања насиљу на спортским приредбама;

6. Веза са досадашњим истраживањима

Истраживања вршена деведесетих година, и страна (Armstrong (1998), Dunning (1999.)), и она ретка са домаћих простора (Лалић (1993) мање више сагласно, идентификују одређена феноменолошка обележја, као и факторе ове појаве. Ова истраживања, такође, указују да репресија као основни облик друштвене реакције може дати само ограничене резултате, а понекада и довести до нусефеката, који су готово подједнако штетни као и понашања која се репресијом настоје обуздати. Неки, пре свих британски аутори, насиље међу навијачима сматрају јединственом културолошком адаптацијом окружења у коме живи нижа радничка класа, која приказује себе у виду агресивних, али најчешће симболичних и безопасних ритуала на спортским теренима, најчешће фудбалским стадионима.

Прво југословенско истраживање „навијачког племена“, које је спровела у Загребу истраживачка група (Бузов, Магдаленић, Перасовић, Фурио, 1989), показало је да нека мишљења о насиљу на нашим стадионима треба преиспитати, а потребе због којих навијачи долазе на стадион треба детаљно изучити. Раније су навијачи долазили да гледају, уживају и навијају, а већ осамдесетих година се јавља агресивна поткултура генерације која сматра да је на губитку и да су њени припадници изгубили дан ако се нису потукли. Указује се и на феноменолошке и етиолошке специфичности овог феномена, као и на потребне облике формалне социјалне контроле (Лалић, 1993). Малобројна истраживања спроведена у Србији (Коковић Д, Доба насиља и спорта, Нови Сад, 1990), указују на то да насиље на спортском приредбама следи глобалније трендове, те се тако у њима упућује на пораст насиља, на малолетнике као основну социјалну базу хулиганизма (што раније није био случај), често истицање националне припадности, низак ниво образовања (чак и кад постоје формалне квалификације), континуирано насилничко понашање, затим да је овај вид насиља карактеристичан пре свега за фудбалске утакмице (на другом месту је кошарка, а у малом броју случајева појављују се и неки други спортови).

За упознавање генералног контекста ове појаве од значаја је и утицај рата и ратног окружења, економска криза, друштвена аномија и промена система друштвених вредности. С тим у вези, неки истраживачи указују на „појаву нове генерације насилника“ која потиче из економски ситуираних породица, негирајући пресудну улогу сиромаштва у јављању криминалног понашања.

Резултати домаћих истраживања о обележјима формалне реакције на насиље на спортским приредбама упућују на дуготрајне судске поступке и благу казнену политику судова. Међутим, иако је оштро санкционисање насилничког понашања неизбежно, већина аутора износи уверење да постоји потреба за формулисањем посебних превентивних програма. Том констатацијом ови аутори заправо експлицитно упућују не само на потребу и важност развијања превентивних одговора на проблем насиља у вези са спортским приредбама, већ и на хетерогеност структуре учинилаца ових кривичних дела и прекршаја (као и хетерогеност фактора ове појаве), што представља ипак још увек недовољно истражене феномене, посебно у домаћим условима.

8. Методе истраживања

Методолошку основу теоријског дела рада чини истраживање засновано на анализи садржаја стручне литературе, као и разматрању постојеће законске регулативе и стручне документације применом правнодогматског метода. Метод анализе садржаја треба да

упути на адекватно теоријско одређења насиља и недоличног понашања, теоријско разграничење насиља и других блиских појмова, криминолошке карактеристике овог специфичног облика насиља различите услове, узроке и поводе настанка насиља, облике испољавања, утицаја на безбедност појединца, имовине и друштва и превенцију и супротстављање насиљу и недоличног понашању навијача.

Правно-догматским методом биће анализирана законодавна решења која се односе на спречавање насиља на спортским приредбама у нашем законодавству, док ће се методом упоредне анализе (компаративним методом) омогућити сагледавање различитих решења у другим националним законодавствима. Овакав приступ у целини пружа могућност за ваљану кривичноправну анализу норми, како нашег позитивног права, тако и норми позитивног права других земаља у којима је насиље навијача инкриминисано као кривично дело.

И поред чињенице да анализа различитих медијских садржаја, попут новина, часописа, филмова, радија, телевизије и интернет сајтова, у којима је проблем насиља и недоличног понашања навијача обрађен из различитих аспеката, не спада у категорију извора високе поузданости, с обзиром на разлоге због којих су садржаји стварани, ови извори представљају важан сегмент обавештења и у раду ће примарно служити као полазна информација и путоказ за прикупљање валидних података о конкретним случајевима из поузданијих извора. Такође, занимљиво је и питање медијске презентације насиља и недоличног понашања навијача у средствима јавног информисања и ставови навијача изнети на различитим форумима на интернет сајтовима.

Примена статистичког метода у овом раду обухвата мерења ове појаве путем: укупног броја одржаних спортских приредби на којима је дошло до насиља и недоличног понашања навијача, укупног броја случајева нарушавања јавног реда и мира и извршења кривичних дела, укупног броја тежих случајева насиља и недоличног понашања на спортским приредбама (пре, за време и након спортске приредбе) и ван њих, броја приведених, задржаних и процесуираних навијача, због извршених кривичних дела насилничког понашања на спортским приредбама. Ови подаци ће моћи да се даље обрађују и упоређују коришћењем метода анализе садржаја и компаративне методе. За потребе овог рада користиће се подаци Управе за аналитику МУП – РС и подаци Управе за аналитику ПУ за град Београд, за период од 01. 01. 1997. године до 31. 07. 2003. (пре доношења Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама) и подаци за период од 01.08.2003. године до 31.12.2010. године (после доношења закона).

Дескрипција специфичних и конкретних случајева насиља и недоличног понашања навијача из безбедносне праксе домаћих и страних органа биће приказана методом студије случаја. Резултати добијени студијом случаја могу се успешно комбиновати са методом анализе садржаја и компаративном методом. Могућност уопштавања и поузданост биће појачани применом методе вишеструког случаја, као и комплементарношћу у стварању искуствене евиденције.

Посматрање са учествовањем као специфичан квалитативни метод треба да омогући темељни дескриптивни приступ појави навијачког насиља, затим утврђивање одређених структуралних карактеристике навијачких група, као и карактеристике (не)хомогености извршиоца. Уочавање и анализа евентуалних података о променама у

колективном понашању чланова навијачких група за циљ има реално сагледавање тенденција у развоју феномена насиља као саставног дела активности навијања у целини.

Анкета међу 150 навијача припадника језгра навијачке групе „Делије север“ (подгрупа Ultra Boys) и 50 навијача ФК Рад, припадника навијачке групе United Force, има за циљ приказивање прикупљања релевантних квантитавних показатеља о томе какав је социјални статус чланова група који на њихово деловање највише утичу, увид у индивидуалну и колективну психолошку мотивацију учествовања у различитим облицима навијачког ритуала, као и добијање других битних података који се нису могли прикупити методом посматрања и посматрања са учествовањем.

Експертски интервју у форми панел дискусија са учешћем експерта из различитих области формалне социјалне контроле (руководиоци полиције задужени за обезбеђења јавних скупова, посебно спортских, као и полицијски службеници који непосредно извршавају послове и задатке везане за спречавања насиља и недоличног понашања навијача, затим руководиоци спортских организација, комесари за безбедност спортских савеза и клубова, представници тужилаштва, органа за прекршаје и представници фирми за обезбеђење, које се баве обезбеђењем спортских приредби) има за циљ свестрану критичку анализу система контроле насиља на спортским приредбама.

9. Очекивани резултати дисертације

У складу са општим задатком рада који би се могао одредити као што потпуније сагледавање проблема насиља у вези са спортским приредбама у домаћим условима, први очекивани резултат јесте добијање адекватне феноменолошке слике криминалитета екстремних навијача у Србији данас. Очекује се да ће се феноменолошке димензије насиља на спортским приредбама успешно повезати са одређеним чиниоцима општег социјалног контекста, пре свега са општом друштвеном дезорганизацијом у периоду транзиције и дезорганизацијом породице услед сиромаштва, миграција, насиља у породици, као и да ће се идентификовати социјални чиниоци, укључујући и чиниоце социјалне реакције, који утичу на димензије посматране појаве.

Један од очекиваних резултата јесте да ће се кривичноправном анализом кривичних дела насиља на спортским приредбама, у неким, пре свега, европским земљама, доћи до решења која се могу применити и у нашем позитивном праву. Истовремено, искуства других земаља, нарочито оних које су недавно постале чланице Европске уније, такође могу да представљају драгоцену помоћ, пре свега, у избегавању замки на које се наилази на путу реформи законодавства којим се регулише ова област.

Очекује се да исход анализе резултата истраживања у овој дисертацији буду и конкретни предлози који се односе на унапређење укупног друштвеног одговора у вези са насиљем на спортским приредбама

10. Оквирни садржај дисертације

Уводна разматрања

1. Насиље на спортским приредбама: појам и основне карактеристике

1.1. Дефинисање насилничког криминалитета

1.2. Дефинисање навијачког насилничког и другог криминалитета

1.3. Разграничење са другим сродним облицима криминалитета

1.4. Навијачки хулиганизам

I ДЕО

1. Криминолошки аспект насиља на спортским приредбама

1.1. Етиолошка димензија насиља на спортским приредбама

1. Општи етиолошки фактори
2. Етиолошке посебности навијачког насиља

1.2. Феноменолошка димензија насиља на спортским приредбама

1. Појавни облици насиља на спортским приредбама
3. Карактеристике носилаца насиља на спортским приредбама
3. Насиље на спортским приредбама у Републици Србији
4. Навијачке групе
5. Навијачки ритуал

1.3. Виктимолошки аспекти насиља на спортским приредбама

1.4. Друштвена реакција на насиље на спортским приредбама

II ДЕО

1. Кривичноправна заштита од насиља на спортским приредбама

1.1. Међународни основи сузбијања насиља

1.2. Упоредно правна законска решења

- Енглеска
- Бугарска
- Словачка
- Пољска
- Босна и Херцеговина
- Хрватска
- Македонија
- Црна Гора

1.3. Казнено законодавство Републике Србије

1. Кривична дела

- 1.1. Насилничко понашање (чл. 344 . КЗРС)
- 1.2. Насилничко понашање на спортској приредби или јавном скупу (чл. 344а КЗРС)
- 1.3. Учествовање у групи која изврши кривично дело (чл. 349 КЗРС)

2. Санкционисање

1.4. Прекршаји

1.4.1. Закон о јавном реду и миру

1.4.2. Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама

III ДЕО

1. Криминалистички аспект спречавања и сузбијања насиља на спортским приредбама

1. Значај информација у сузбијању насиља на спортским приредбама

- 1.1. Извори информација
- 1.2. Методи прикупљања информација и израда безбедносних процена
- 1.3. Методика откривања и доказивања кривичног дела насилничког понашања на спортској приредби или јавном скупу (чл. 344а КЗ РС)

2. Место и улога полиције у превенцији насиља на спортским приредбама

- 2.1. Појмовно одређење и типологија превенције
- 2.2. Стратегија полиције у превенцији насиља на спортским приредбама

- 2. 3. Принципи превентивног рада полиције
- 2. 4. Анализа насиља као основ превентивног деловања полиције
- 3. Полицијска тактика у сузбијању навијачких нереда
  - 3. 1. Насилничке акције навијача
  - 3. 2. Социо – психолошко понашање навијача
  - 3. 3. Стратегија сузбијања нереда
  - 3. 4. Руковођење у сузбијању нереда
  - 3. 5. Интервенција полиције

IV ДЕО

- 1. Истраживање навијачког насиља У Р Србији
  - 1. Конкретизација предмета и циљева истраживања
  - 2. Методолошке напомене
  - 3. Резултати
    - 3.1. Феноменолошка димензије криминалитета малолетника
    - 3.2. Обим, учесталост и дистрибуција
    - 3.3. Динамика, структура и структуралне промене
    - 3.4. Обележја учинилаца кривичних дела
  - 4. Дискусија
- 2. Истраживање контроле навијачког насиља у домаћим условима
  - 1. Методолошке напомене
  - 2. Резултати
    - 1. Полиција
    - 2. Правосудни органи
    - 3. Друге релевантне институције
    - 4. Превенција
  - 3. Дискусија: могући правци будућег развоја

Закључна разматрања

- 1. Проблем насиља у вези са спортским приредбама данас
- 2. Адекватни друштвени одговори: могући правци унапређивања реаговања на проблем у

будућности

Прилози

Литература

10. Менторство

Како предмет дисертације „Насиље на спортским приредбама – кривичноправни, криминолошки и криминалистички аспект“ представља криминолошко изучавање савремених обележја криминалитета малолетника глобално и у домаћим условима, формалне кривично-правне и превентивне реакције, за ментора у изради ове докторске дисертације предлаже се проф. др Снежана Соковић, редовни професор Правног факултета у Крагујевцу за ужу кривичноправну научну област. Проф. др Снежана Соковић је објавила низ радова на тему стања криминалитета и система формалне социјалне контроле, као и на тему кривичноправног реаговања, институционалног санкционисања и савремених пенолошких приступа у извршењу изречених кривичних санкција.

11. Научна област дисертације

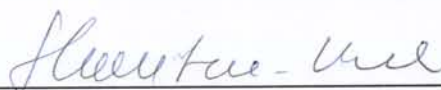
Кривично-правна област

12. Научна област чланова комисије

Кривично-правна област

У Крагујевцу, 2010.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

1. Проф. др Слободанка Константиновић- Вилић,
редовни професор Правног факултета у Нишу.

2. Проф. др Снежана Соковић,
редовни професор Правног факултета у Крагујевцу,

3. Проф. др Бранислав Симоновић,
редовни професор Правног факултета у Крагујевцу